

مجموعه گفتارهای علمی اخلاقی

حضرت آیت الله یثربی دامت برکاته

به سوی معرفت

تفسیر آیات ولایت و امامت

**نزد خدا گرامی،
فکر وهابی، خرابی**

۱۰ مرداد ۱۳۸۶

۱۷ رجب المرجب ۱۴۲۸

تکثیر این جزوه

با رعایت محتوا، حفظ امانت در نقل و ذکر مأخذ مجاز است

« الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله الطاهرين
ولعنة الله على أعدائهم أجمعين » .

« قال الله الحكيم في محكم كتابه أعوذ بالله من الشيطان الرجيم »

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴾^(۱) .

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از (مخالفت فرمان) خدا پرهیزید و وسیله‌ای برای
تقرب به او بجویید و در راه او جهاد کنید باشد که رستگار شوید .

چکیده سخن:

در جلسه گذشته از امتیازات خاصی که خداوند متعال به امیرالمؤمنین علیه السلام
و امام جواد علیه السلام عنایت فرموده است، سخن گفتیم. ویژگی‌هایی چون ولادت غیر
عادی امیرالمؤمنین علیه السلام در کعبه و تلاوت قرآن کریم توسط ایشان در روزهای
نخست ولادت و به مقام امامت رسیدن امام جواد علیه السلام در سن چهار سالگی،
پاسخ گویی ایشان به پرسشهای فراوان و گوناگون علمی، فنی و فقهی در دوران

۱-سوره مائده، آیه ۳۵.

کودکی و به سخن در آمدن و اقرار عصا به امامت ایشان .

پاسخ به دو پرسش :

ممکن است پس از شنیدن این وقایع پرسشهایی در ذهن جوانه زند. در این جلسه سعی بر آن است که پاسخ دقیق ارائه شود.

الف - امامت در خردسالی :

پرسش نخست این است که چگونه ممکن است شخصی در دوران خردسالی به امامت جامعه اسلامی منصوب گردد. با دقت و تأمل در مطالبی که در سلسله مباحث گذشته بیان نمودیم، می توان برای پرسش فوق، پاسخی روشن و دقیق ارائه داد.

بر اساس نقل قرآن کریم هنگامی که حضرت مریم عَلِیْهَا السَّلَامُ بدون همسر صاحب فرزند گردید، او را متهم به خلافکاری کردند. در این هنگام وی به گهواره اشاره نمود. حضرت عیسی عَلِیْهِ السَّلَامُ که فقط چند روز از تولدش سپری شده بود به سخن در آمد و خود را پیامبری صاحب کتاب معرفی فرمود:

﴿إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِي الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا * وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا * وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا * وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا﴾^(۱).

من بنده خدایم، او کتاب (آسمانی) به من داده و مرا پیامبر قرار داده

۱- سوره مریم آیات، آیات ۳۳ تا ۳۰.

است * و مرا - هر جا که باشم - وجودی پر برکت قرار داده و تا زمانی که زنده‌ام، مرا به نماز و زکات توصیه کرده است * مرا نسبت به مادرم نیکوکار قرار داده و جبار و شقی قرار نداده است * و **سلام** (خدا) بر من در آن روز که متولد شدم و در آن روز که می‌میرم و آن روز که زنده برانگیخته خواهم شد.

در مورد حضرت یحیی عَلَيْهِ السَّلَام نیز خداوند متعال می‌فرماید: ما او را در دوران خردسالی به مقام نبوت رساندیم.

﴿ يَا يَحْيَى خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا * وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا * وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا * وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴾ (۱).

ای یحیی! کتاب (خدا) را با قوت بگیر و ما فرمان نبوت (و عقل کافی) در کودکی به او دادیم * رحمت و محبتی از ناحیه خود به او بخشیدیم و پاکی (دل و جان) و او پرهیزگار بود * او نسبت به پدر و مادرش نیکوکار بود، و جبار (و متکبر) و عصیانگر نبود * **سلام** بر او آن روز که می‌میرد و آن روز که زنده برانگیخته می‌شود!

تأهلی در معنای سلام:

آیاتی که در مورد این دو پیامبر بزرگ الهی ذکر شد، شامل کلمه سلام

۱- سوره مریم، آیات ۱۵ تا ۲۱.

است. تفاوتی که در ذکر این کلمه میان آیات وجود دارد این است که حضرت عیسی علیه السلام برای روز ولادت، روز وفات و روز انگیزش خود بر خویش سلام می‌فرستد اما سلام بر حضرت یحیی علیه السلام در این سه روز از زبان خداوند متعال است.

سلام که برای این دو پیامبر علیهم السلام در مورد زمان کودکی ایشان به کار رفته است، به معنی در امان بودن و سالم ماندن است. برای فهم بهتر باید دو احتمال سالم ماندن از عوارض کودکی بررسی شود:

الف - عوارض ظاهری کودکی مانند مریض شدن و سختی کشیدن و ... سلام در این آیات در مورد ایمنی از چنین عوارضی نیست زیرا این دو نبی در طول حیات خود با گرفتاری‌های زیادی رو به رو شدند تا آنجا که منجر به بردن حضرت عیسی علیه السلام تا پای چوبه دار^(۱) و کشته شدن حضرت یحیی علیه السلام گردید^(۲).

ب - عوارض باطنی کودکی مانند نداشتن قوه فهم و درک و عدم قابلیت دریافت وحی الهی. سلام در آیات مذکور در امان بودن از چنین عوارضی است. عوارض این چنینی کودکی دامن‌گیر ایشان نمی‌شود و در همان دوران خردسالی شایستگی رسیدن به مقام نبوت را دارا هستند.

بر این اساس هیچ مانعی وجود ندارد، در میان سایر اولیای الهی کسانی باشند که در دوران خردسالی به امامت برسند، هر چند نام آنان در قرآن کریم ذکر

۱- سوره نساء، آیه ۱۵۷.

۲- بحار الانوار، جلد ۱۴ صفحه ۱۸۱ و البدایة والنهاية، جلد ۲ صفحه ۶۴.

نگردد. همانگونه که می‌پذیریم حضرت عیسی عَلَيْهِ السَّلَامُ در گهواره ادعای نبوت کردند، باید بپذیریم امام جواد عَلَيْهِ السَّلَامُ، امام هادی عَلَيْهِ السَّلَامُ و قطب عالم امکان حضرت حجة ابن الحسن (عجل الله فرجه الشریف) در دوران خردسالی به امامت منصوب شدند، و امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ در همان روزهای آغازین ولادت، آیاتی از سوره مؤمنون را پیش از شروع رسالت نبی خاتم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تلاوت نمایند.

ب - تلاوت قرآن پیش از نزول آن:

پرسش دومی که در اینجا خود را نمایان می‌کند این است که چگونه امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ در روزهای اولیة ولادت قرآن را تلاوت می‌نمایند، حال آنکه قرآن هنوز نازل نشده است و در حدود ده سال تا بعثت پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فاصله است؟ برای پاسخ به این پرسش به آیاتی که در مورد کیفیت و چگونگی نزول وحی می‌باشد دقت و تأمل می‌نماییم:

خداوند متعال می‌فرماید:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾^(۱).

ما آن [قرآن] را در شب قدر نازل کرده‌ایم.

و در آیه‌ای دیگر می‌فرماید:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ﴾^(۲).

ما آن را [قرآن] در شبی فرخنده فرو فرستاده‌ایم، که ما هشدار دهنده بوده‌ایم.

۱- سوره قدر، آیه ۱.

۲- سوره دخان، آیه ۳.

و در آیه‌ای دیگر می‌فرماید:

﴿وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا﴾^(۱).

و این قرآنی است که آن را بخش بخش فرو فرستاده و چنانکه باید و شاید نازل کرده‌ایم تا آن را به آهستگی و درنگ بر مردم بخوانی. دو آیه نخست نزول قرآن را در شب قدر نشان می‌دهد اما مفاد آیه سوم این است که ما قرآن را قطعه، قطعه و متفرق نازل کردیم تا پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ آن را با طمأنینه و آرامش بر مردم تلاوت نمایند.

مفسرین قرآن کریم برای رفع این اشکال ظاهری دو توجیه بیان کرده‌اند:

توجیه اول: قرآن کریم از جانب خداوند متعال نخست بر بیت المعمور^(۲)

نازل شد، و سپس جبرئیل هزار چند گاهی و به مناسبتی آیه‌ای را بر پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ابلاغ می‌نمود^(۳).

توجیه دوم: خداوند متعال تمام قرآن کریم را یک باره از ابتدا تا انتهای بر قلب مطهر سول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرود آورد، اما ابلاغ و قرائت آن به مردم موکول به آمدن جبرئیل بود^(۴).

از دیدگاه ما توجیه دوم بهتر و پذیرفتنی‌تر می‌باشد. یکی از دلایل ترجیح توجیه دوم این است که قلب مطهر رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ از بیت المعمور قابلیت، قداست و شرافت بالاتری دارد.

۱-سوره اسراء، آیه ۱۰۶.

۲-بیت المعمور: مکانی است در آسمان دنیا و روبروی کعبه (بحار الانوار، جلد ۵۵ صفحه ۵).

۳-کافی، جلد ۲ صفحه ۶۲۹.

۴-سوره بقره آیه ۹۷، برای مطالعه بشر بنگرید به تفسیر المیزان، جلد ۲ صفحه ۱۵.

کلمات تکوینی و تشریحی خداوند:

خداوند متعال دارای کلمات و آیات تشریحی و تکوینی می‌باشد، قرآن کریم از آیات تشریحی خداوند است، و انبیاء و حضرات معصومین علیهم‌السلام کلمات و آیات تکوینی خداوند متعال هستند، در این رابطه خداوند متعال در مورد حضرت عیسی علیه‌السلام می‌فرماید:

﴿إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ﴾^(۱).

(به یاد آورید) هنگامی را که فرشتگان گفتند: ای مریم! خداوند تو را به کلمه‌ای [وجود با عظمتی] از طرف خودش بشارت می‌دهد که نامش مسیح پسر مریم است، در حالی که در این جهان و جهان دیگر صاحب شخصیت خواهد بود و از مقربان الهی است.

حال که حضرت عیسی علیه‌السلام کلمه تکوینی خداوند است و در گهواره انجیل بر او نازل می‌شود و به مقام نبوت منصوب می‌گردد، امیرالمؤمنین علیه‌السلام نیز کلمه الله^(۲) و آیت الله العظمی^(۳) است و آیات قرآن کریم، که کلمات تشریحی خداوند است بر قلب و زبان مطهر امیرالمؤمنین علیه‌السلام جاری می‌شود.

۱- سوره آل عمران، آیه ۴۵.

۲- مختصر بصائر الدرجات، صفحه ۳۳.

۳- المزار، صفحه ۲۰۶.

همانگونه که می‌پذیریم انجیل در گهواره بر حضرت عیسی علیه السلام نازل شد و در گهواره ادّعی نبوت نمود، از صمیم قلب و بدون هیچ شک و تردید می‌پذیریم که امیرالمؤمنین علیه السلام در روزهای آغازین ولادت، قرآنی که هنوز نازل نشده است را تلاوت نمودند.

توسّل و پیروی حضرت عیسی علیه السلام:

یکی از مترجمان انجیل که مسیحی بود و سپس مسلمان گردید و نام خود را به فخر الاسلام تغییر داد، در ترجمه قسمتی از انجیل می‌نویسد، هنگامی که حضرت عیسی علیه السلام را به طرف صلیب می‌بردند، فرمود:

«ایلی ایلی لما شبقثانی»^(۱).

ای علی ای علی چرا مرا رها کرده‌ای.

آری! حضرت عیسی علیه السلام برای نجات از دست دشمنان به امیرالمؤمنین علیه السلام

متوسّل شد.

در روایات آمده است که امیرالمؤمنین علیه السلام زبان حضرت عیسی علیه السلام را در گهواره گشود^(۲) و هنگامی که امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) ظهور می‌نمایند، حضرت عیسی علیه السلام به ایشان در نماز اقتداء می‌کند، و چون مسیحیان این واقعه را می‌بینند، به امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) ایمان می‌آورند^(۳).

۱- کتاب مقدّس، صفحه ۱۱۶.

۲- مشارق انوار الیقین، صفحه ۲۷۰.

۳- بحار الانوار، جلد ۲۴ صفحه ۳۲۹ و از منابع اهل تسنّن بنگرید به فتح الباری، جلد ۶ صفحه ۳۸۵ و الإصابه، جلد ۲ صفحه ۲۵۶.

تا این جا روشن شد که از نظر موازین عقلی، شرعی و عرفی هیچ مانعی وجود ندارد که امیرالمؤمنین علیه السلام پیش از نزول قرآن، آیاتی از قرآن را تلاوت نمایند. همانطور که بیان نمودیم حضرات معصومین علیهم السلام دارای دو مقام و جایگاه انسانی و نورانی هستند. آنان از نظر جایگاه بشری، هیچ تفاوتی با انسانهای دیگر ندارند، اما در مقام نورانیت هیچ چیز از نظر آنان مخفی و پنهان نبوده به همه جزئیات آگاه و عالم‌اند، در این مقام است که امیرالمؤمنین علیه السلام قاتل خود را می‌شناسند^(۱).

جایگاه ائمه اطهار علیهم السلام در نظام خلقت:

ائمه اطهار علیهم السلام شاهد خلقت عالم آفرینش هستند.

امام حسن مجتبی علیه السلام از جدشان رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم نقل می‌کنند:

« خلقت من نور الله و خلق أهل بیته من نوری »^(۲).

من از نور خداوند آفریده شدم و اهل بیتم از نور من آفریده شدند.

امام صادق علیه السلام می‌فرمایند:

« إن الله خلقنا و صورنا فأحسن صورنا وجعلنا عینه فی عباده و لسانه

الناطق فی خلقه و یده المبسوطة علی عباده بالرفقة و الرحمة ؛

خداوند ما را نیکو آفرید، و به زیبایی ترسیم نمود، ما را بسان چشم

خویش در میان بندگان قرار داد و ما زبان گویای او در میان بندگان

۱- ارشاد مفید، جلد ۱ صفحه ۱۷.

۲- بحار الانوار، جلد ۱۵ صفحه ۲۰.

هستیم. دستان باز و گشاده خدا هستیم که برای بندگان به رحمت و رأفت باز شده است.

ووجهه الّذی یؤتی منه وبابه الّذی یدلّ علیه وخرّانه فی سمائه وأرضه .
بنا أثمرت الأشجار وأینعت الأثمار وجرت الأنهار وبنّا ینزلّ غیث السماء
وینبت عشب الأرض وعبادتنا عبدالله ولولا نحن ما عبدالله»^(۱).

ما چهره و جمال الهی هستیم که با آن روبرو می‌شوند، و درگاه خداوند که راهنما به سوی اوست، ما گنجینه داران او در آسمان و زمین هستیم، بوسیله ما درختان به بار می‌نشینند و میوه‌ها می‌رسد و رودها جاری می‌شود و به وسیله ما آسمان می‌بارد و روئیدنیهای زمین می‌روید و بوسیله عبادت ما خداوند عبادت می‌شود و اگر ما نبودیم خداوند [شناخته و] عبادت نمی‌شد.

لئمه اطهار ﷺ تنها راه ورود به پارگاه الهی:

آری ائمه اطهار ﷺ در بها و چهره و جمال الهی هستند. همه مخلوقات از ملائکه مقربین تا موجودات دیگر، باید از طریق آنان به خداوند متعال نزدیک شوند.
«أین باب الله الّذی منه یؤتی، أین وجه الله الّذی إلیه یتوجّه الأولیاء»^(۲).
کجا است آن درب الهی که از آن وارد شوند؟ کجا است آن چهره خداوند که اولیاء به سوی او متوجّه شوند.

۱- کافی، جلد ۱ صفحه ۱۴۴.

۲- اقبال الاعمال، جلد ۱ صفحه ۵۰۹.

ائمہ اطهار علیہم السلام همانند امیرالمؤمنین علیه السلام به همهٔ مسائل مانند کف دست خود آشنا و آگاه هستند. هنگامی که حبیب ابن مظاهر از سید الشهدا علیه السلام می پرسد شما پیش از خلقت حضرت آدم علیه السلام کجا بودید؟ امام علیه السلام در پاسخ می فرمایند:

«کنا أشباح نور ندور حول عرش الرحمن فنعلم للملائكة التسبیح والتهلیل والتحمید»^(۱).

پیش از خلقت شبیح هایی از نور بودیم و حول عرش الهی گردش می کردیم و به ملائکه حمد، سپاس و ستایش خداوند را آموزش می دادیم.

در روایتی آمده است که:

«يا علي! إنَّ شيعتك ليؤذن لهم في الدخول عليكم في كلِّ جمعة وإنَّهم لينظرون إليكم من منازلهم يوم الجمعة كما ينظر أهل الدنيا إلى النجم في السماء وإنَّكم لفي أعلى عليين في غرفة ليس فيها درجة أحد من خلقه»^(۲).

یا علی علیه السلام به شیعهٔ تو اجازه می دهند که هر جمعه در بهشت به دیدار شما آیند و آنان از جایگاههای خود در هر جمعه به شما می نگرند، همانند اینکه اهل دنیا ستارگان را در آسمان می نگرند، و شما در برترین جایگاهها هستید و هیچ مخلوقی در رتبهٔ شما قرار ندارد.

۱- بحار الانوار، جلد ۵۷ صفحه ۳۱۱.

۲- سفینه البحار، جلد ۱ صفحه ۱۷۴.

عدم شناخت امیرالمؤمنین علیه السلام:

چه کسی در دنیا تاب تحمل شنیدن و درک و فهم فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام را دارد؟

رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم در این رابطه می‌فرماید:

«یا علی! ما عرف الله إلا أنا وأنت وما عرفني إلا الله وأنت وما عرفك إلا الله وأنا»^(۱).

یا علی علیه السلام به جز من و تو کسی خداوند را شناخت و به جز خداوند و تو کسی مرا شناخت و به جز خداوند و من کسی تو را شناخت.

معراج رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم:

داستان معراج پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و دیدنیهای آن حضرت در آسمانهای هفت گانه بسیار شنیدنی و عبرت آموز می‌باشد. ما پاره‌ای از این روایات که در رابطه با فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام می‌باشد را نقل می‌نماییم.

تفاوت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم با پیامبران دیگر بخصوص حضرت ابراهیم علیه السلام که شیخ‌الانبیاء می‌باشد در چیست؟

خداوند متعال در قرآن کریم در رابطه با معراج پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید:

﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى﴾

۱- مختصر بصائر الدرجات، صفحه ۱۲۵.

الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١﴾.

پاک و منزّه است خدایی که بنده‌اش را در یک شب، از مسجد الحرام به مسجد الاقصی، که گرداگردش را پر برکت ساخته‌ایم برد تا برخی از آیات خود را به او نشان دهیم، چرا که او شنوا و بینا است. خداوند متعال جبرئیل، میکائیل و اسرافیل را با مرکبی خاص به نام براق به نزد پیامبر ﷺ فرستاد و ایشان را به آسمانها برد. اما حضرت ابراهیم عليه السلام از این نعمت برخوردار نشد زیرا او می‌فرماید:

﴿إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيِّدِينَ﴾ (۲).

من به سوی پروردگارم می‌روم او مرا هدایت خواهد کرد. تفاوت این دو پیامبر بزرگوار در سیر إلى الله، تفاوت خلیل الله و حبیب الله است زیرا حضرت ابراهیم عليه السلام به سوی خداوند حرکت می‌کند، اما خداوند رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم را به سوی خود دعوت می‌کند و به معراج می‌برد. در رابطه با کیفیت معراج رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم امام صادق عليه السلام می‌فرماید: «جاء جبرئیل و میکائیل و اسرافیل بالبراق إلى رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فأخذ واحد باللجام و واحد بالركاب و سوّی الآخر علیه ثیابه ...» (۳). جبرئیل، میکائیل و اسرافیل همراه [مرکبی خاص به نام] براق به نزد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم آمدند یکی افسار آن را گرفت و دیگری رکاب آن را و دیگری لباس پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را مرتّب کرد.

۱- سوره اسراء، آیه ۱.

۲- سوره صافات، آیه ۹۹.

۳- بحار الانوار، جلد ۱۸ صفحه ۳۱۹.

پیامبر ﷺ به ضیافت خداوند متعال دعوت شدند، تا همه دیدنیهای عالم آفرینش و آیات کبرای الهی را نظاره کنند.

بزرگترین نشانه خداوند:

نشانه و خبر بزرگ الهی چیست؟ خداوند متعال در این رابطه می‌فرماید:

﴿عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ * عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ * الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ﴾^(۱)

آنها از چه چیز از یکدیگر سؤال می‌کنند؟! * از خبر بزرگ و پر اهمیت * همان خبری که پیوسته در آن اختلاف دارند.

از سویی دیگر امیرالمؤمنین عليه السلام می‌فرماید:

« ما لله آية أكبر مني ولا لله من نباء عظيم أعظم مني »^(۲).

خداوند آیه و خبری بزرگتر از من ندارد.

فضایل امیرالمؤمنین عليه السلام در آسمانها:

پیامبر ﷺ به معراج رفتند تا مقام و فضایل امیرالمؤمنین عليه السلام را در آن عالم ببینند. همه ما می‌دانیم که عسل شیرین است و سرکه ترش، اما تا هنگامی که آنرا نچشیم، علم یقین ما به عین یقین تبدیل نمی‌شود. پیامبر صلی الله علیه و آله به معراج رفتند تا آیات کبرای الهی را ببینند که علم یقین ایشان به عین یقین بدل گردد.

۱- سوره نباء، آیات ۳ تا ۱.

۲- بصائر الدرجات، صفحه ۹۷.

در رابطه با آیه،

﴿فَأَسْأَلُ الَّذِينَ يَلْقَوْنَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ﴾^(۱).

از کسانی که پیش از تو کتاب آسمان خوانده‌اند جستجو کن.

امام باقر علیه السلام می‌فرمایند:

«قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لما أسري بي إلى السماء الرابعة أذن جبرئيل عليه السلام وأقام وجمع النبيين والصدّيقين والشهداء والملائكة وتقدّمت وصلّيت بهم. فلما انصرفت قال جبرئيل: قل لهم بم يشهدون؟ قالوا نشهد أن لا إله إلا الله وأنت رسول الله وأنّ علياً أمير المؤمنين»^(۲).

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمودند: هنگامی که مرا به آسمان چهارم بردند، جبرئیل عليه السلام اذان و اقامه گفت و همه پیامبران، صدّیقین، شهداء ملائکه جمع شدند و من نماز آنها را امامت کردم پس از نماز جبرئیل به من گفت: از آنان پرس به چه شهادت می‌دهند؟ آنان گفتند: شهادت می‌دهیم خدایی جز خداوند یگانه نیست و شهادت می‌دهیم که شما رسول و فرستاده خداوند هستید و علی عليه السلام [امیرمؤمنان است.

توقف جبرئیل در معراج:

پیامبر صلى الله عليه وسلم با خداوند نزدیکی و تقرّبی داشتند که هیچ پیامبر و فرشته‌ای

آن را درک نکرده است. در این رابطه رسول الله صلى الله عليه وسلم می‌فرمایند:

۱- سوره یونس، آیه ۹۹.

۲- بحار الانوار، جلد ۳۷، صفحه ۳۳۷.

« لي مع الله وقت لا يسعه ملك مقرب ولا نبي مرسل »^(۱).

من با خداوند زمانی دارم که هیچ فرشته مقرب و پیامبری آنرا درک نخواهد کرد.

پیامب ﷺ در معراج به مرتبه و جایگاهی رسیدند که جبرئیل دیگر یارای همراهی با پیامبر ﷺ را نداشت.

« لما عرج بي إلى السماء ... انتهيت إلى حجب النور قال لي جبرئيل : تقدم يا محمد ﷺ [و تخلف عني ، فقلت : يا جبرئيل في مثل هذا الموضع تفارقني؟! فقال : ... فإن تجاوزته احترقت أجنحتي] »^(۲).

هنگامی که به آسمان عروج کردم ... به حجابهای نورانی رسیدم، جبرئیل به من گفت: ای محمد ﷺ [بر من پیشی گیر و مرا رها کن، به او گفتم: ای جبرئیل در چنین جایی مرا تنها می گذاری؟! جبرئیل گفت: ... اگر از این حد و مرز پا فراتر گذارم بال و پرم خواهد سوخت. در روایتی دیگر رسول الله ﷺ می فرمایند: هنگامی که به

سدره المنتهی^(۳) رسیدم جبرئیل گفت:

« لو دنوت أنملة لا احترقت »^(۴).

اگر به مقدار بند انگشت (یا مورچه ای کوچک) پا فراتر گذارم خواهم سوخت.

۱- بحار الانوار، جلد ۱۸ صفحه ۳۶۰.

۲- بحار الانوار، جلد ۱۸ صفحه ۳۴۶.

۳- سدره المنتهی: درختی است در سمت راست عرش الهی بالای آسمان هفتم (بحار الانوار، جلد ۱۸ صفحه ۲۸۹).

۴- بحار الانوار، جلد ۱۸ صفحه ۳۸۲.

همه فرشتگان جایگاه و مقام معلومی دارند که نمی‌توانند از آن عبور کنند.

در این رابطه خداوند متعال می‌فرماید:

﴿وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ﴾^(۱).

و فرشتگان گویند: هیچ کس از ما نیست مگر آنکه پایگاهی معین دارد.

امیرالمؤمنین علیه السلام یا رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم:

معراج پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم معراجی جسمانی بود، نه روحانی زیرا انسانها هنگام خواب و دیدن رؤیا معراجی روحانی دارند. جسم شریف پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم هنگام معراج لطافت خاصی پیدا کرد تا قابلیت معراج را داشته باشد. خداوند حبیب خود را به معراج برد تا عالی‌ترین و شریف‌ترین آیات خویش را به ایشان نشان دهد. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در رابطه با یکی از نشانه‌هایی که در معراج مشاهده کردند می‌فرماید:

«لَمَّا عَرَجَ بِي إِلَى السَّمَاءِ رَأَيْتُ عَلَى سَاقِ الْعَرْشِ مَكْتُوبًا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ،

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم أُيِّدَتْهُ بَعْلِيَّ وَنَصْرَتْهُ بِهِ»^(۲).

هنگامی که به آسمان عروج کردم دیدم که بر پایه‌ی عرش الهی نوشته شده است، خدایی جز خداوند یگانه نیست، و محمد صلی الله علیه و آله و سلم رسول و فرستاده خداوند است او را بوسیله علی علیه السلام تأیید و پیروز می‌کنم.

۱-سوره صافات، آیه ۱۶۴.

۲-بحار الانوار، جلد ۳۶ صفحه ۳۱۰.

نامتناهی بودن فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام:

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می فرماید کاروانی از شترها را دیدم که اول و آخر آن معلوم نبود، و این شترها حامل کتابهایی بودند که در آن، فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام نوشته شده بود.

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در رابطه با فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام می فرماید:

«لو أن الغياض أقلام والبحر مداد والجنّ حساب والإنس كتاب ما أحصوا فضائل عليّ ابن أبي طالب»^(۱).

اگر جنگلها مداد شوند و دریاها جوهر و جنیان بشمارند و انسانها بنویسند، نمی توانند فضایل علی ابن ابی طالب علیه السلام را به شمار در آورند.

پیروان امیرالمؤمنین علیه السلام:

رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم می فرماید:

«عن يمين العرش قوم علي وجوههم نور، لباسهم من نور، علي كراسي من نور. فقال له علي: يا رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم ما هؤلاء؟ فقال له: شيعةنا وأنت أمامهم»^(۲).

۱- بحار الانوار، جلد ۴۰ صفحه ۷۰ و حلیة الابرار، جلد ۲ صفحه ۱۲۰ و از منابع اهل تسنن بنگرید به میزان الاعتدال، جلد ۳ صفحه ۴۶۷ و فراند السمطين، جلد ۱ صفحه ۱۶.
۲- بحار الانوار، جلد ۶۵ صفحه ۱۴ و از منابع اهل تسنن بنگرید به تاریخ مدينة دمشق، جلد ۴۲ صفحه ۳۳۲.

دست راست عرش الهی گروهی هستند که صورتهای نورانی، لباسی از نور و بر منبرهای از نور نشسته‌اند، امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام از پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پرسیدند اینها چه کسانی هستند؟ پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: آنان شیعیان و پیروان ما هستند و تو امام آنان هستی.

نام امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام بر دربهای بهشت:

در روایتی رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می‌فرماید:

«لَمَّا عَرَجَ بِي إِلَى السَّمَاءِ رَأَيْتُ عَلِيَّ بَابَ الْجَنَّةِ مَكْتُوباً لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ عَلِيٌّ وَلِيُّ اللَّهِ»^(۱).

هنگامی که به آسمان به معراج رفتم دیدم که بر دربهای بهشت نوشته شده است، خدایی جز خدایی یگانه نیست، محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ [فرستاده خداوند است و علی عَلَيْهِ السَّلَام] دوست خدا.

امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام جوانمرد بنی هاشم و امام اولیاء:

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می‌فرماید:

«لَمَّا عَرَجَ بِي إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا إِذَا أَنَا بِقَصْرِ مِنْ فَضَّةٍ بِيضَاءِ عَلِيٍّ بَابَهُ مَلِكَانِ فَقُلْتُ: يَا جَبْرَيْلُ سَلِّمَا لِمَنْ هَذَا الْقَصْرُ؟، فَسَأَلَهُمَا فَقَالَا: لِفَتَى مِنْ بَنِي هَاشِمٍ»^(۲).

۱- بحار الانوار، جلد ۳۷ صفحه ۷۶.

۲- بحار الانوار، جلد ۱۸ صفحه ۳۱۲.

هنگامی که به معراج رفتم در آسمان دنیا قصری از نقره سفید دیدم که دو فرشته نگهبان آن هستند. به جبرئیل گفتم: از آن دو پرس این قصر از آن کیست؟ جبرئیل پرسید و آنان گفتند: این قصر از آن جوانمردی از بنی هاشم می باشد.

در روایتی دیگر رسول الله ﷺ می فرمایند:

« يا عليّ لما عرج بي إلى السماء السابعة ومنها إلى سدرة المنتهى ومنها إلى حجب النور أكرمني ربي جلّ جلاله لمناجاته . قال لي : يا محمّد ، قلت : لبيك ربّي وسعديك تباركت وتعاليت قال : إنّ عليّاً إمام أوليائي ونور لمن أطاعني وهو الكلمة التي الزمتها المتّقين من أطاعه أطاعني ومن عصاء اعصاني»^(۱).

یا علیؑ در معراج هنگامی که از آسمان هفتم به سدره المنتهی و از آنجا به حجابهای نورانی رفتم، خداوند متعال مرا به هم سخنی با خویش اکرام فرمود. سپس به من فرمود: یا محمّد ﷺ [عرض کردم: ای خدای بلند مرتبه با تمام وجود گوش به فرمانم. خداوند فرمود: بدرستی که علیؑ [امام دوستان من است و نور هر کس که مرا اطاعت کند می باشد او کلمه ای است که پرهیزگاران به وی پای بند هستند. هر کس از او پیروی کند از من پیروی کرده است و هر کس از او سرپیچی کند از من سرپیچی کرده است.

۱- امالی صدوق، صفحه ۳۷۶.

اطاعت از امیرالمؤمنین علیه السلام اطاعت از خدا:

روایتی از رسول الله صلی الله علیه و آله نقل شده که در منابع معتبر اهل سنت نیز وجود دارد:

«من أطاعني فقد أطاع الله ومن عصاني فقد عصى الله ومن أطاع علياً فقد أطاعني ومن عصى علياً فقد عصاني»^(۱).

هر که مرا اطاعت کند، خداوند را اطاعت کرده و هر که از من نافرمانی کند خدا را نافرمانی کرده، و هر که از علی علیه السلام اطاعت کند از من اطاعت کرده و هر که نافرمانی علی علیه السلام را بکند، نافرمانی مرا کرده است.

آیا اهل تسنن در این روایات و سخنان اندیشیده‌اند؟ آیا اندیشیده‌اند که اطاعت و نافرمانی از امیرالمؤمنین علیه السلام چه معنا و مفهومی دارد؟ آیا از این روایت به عصمت امیرالمؤمنین علیه السلام پی نمی‌برید؟ اگر ایشان معصوم هستند، چرا به دنبال غیر معصوم می‌روید؟ آیا کلمه من (هر کس) که در روایت آمده است شامل حال شما نمی‌شود؟! به چه دلیل شما غیر معصوم را بر معصوم مقدم می‌دارید؟

خواسته‌ای از مسؤولان:

متأسفانه امروزه در شرایطی قرار داریم که فتوی به تخریب و ویرانی مراقد

۱- از مناقب شهر آشوب: جلد ۳ صفحه ۶ و از منابع اهل تسنن بنگرید به مستدرک حاکم، جلد ۳ صفحه ۱۳۱.

مطهر حضرات معصومین علیهم السلام داده می‌شود! ما باید این نوع فتاوی و اندیشه‌ها را محکوم کنیم ولی بهتر آن است که مقامات و علمای تشیع، مجمع تقریب و دیگر متولیان را ملزم کنند تا کسانی که فتوی به هدم قبور می‌دهند را دعوت کنند و با آنان صحبت کنند و ببینند علت اصلی شبهات آنان چیست؟ اساس و مبنای تفکر آنان از کجا سر چشمه می‌گیرد؟ متأسفانه با تمام ادعایی که وهابیان و علمای آنان می‌کنند، هنوز تفاوت زیارت با عبادت را درک نکرده‌اند، عبادت یعنی سجده بر غیر خداوند و قائل شدن به الوهیت غیر خداوند. کسانی که در مکتب اهل بیت علیهم السلام تربیت یافته‌اند هیچگاه ادعا نکرده‌اند که حضرات معصومین علیهم السلام داری مرتبه‌ی خدایی هستند.

﴿بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ﴾^(۱).

آنها بندگان شایسته‌ی اویند.

ائمه اطهار علیهم السلام بندگان خاص خداوند متعال و مورد تکریم و احترام خداوند هستند. امیرالمؤمنین علیه السلام در دل تاریک شیها در میان نخلستان‌ها به عبادت و گریه می‌پرداختند تا آن جا که مانند چوبی خشک و بی روح نقش بر زمین می‌شدند و بیننده می‌پنداشت ایشان قالب تهی کرده‌اند^(۲).

اگر بوسیدن ضریح و لمس کردن آن شرک است، مگر شما فرزندان و والدین خود را نمی‌بوسید بنا بر این شما نیز باید مشرک باشید؟!

۱- سوره انبیاء، آیه ۲۶.

۲- امالی صدوق، ۱۳۸.

باید در مجامع بین الملل از افعال و اعمال آنان شکایت کنیم. آیا غیر از این است که طالبان از دل تفکرات سلفی‌ها و وهابی‌ها بیرون آمده است؟ آیا قتل و غارتی که امروزه شیعیان مظلوم عراق گرفتار آن هستند ریشه در تفکرات سلفی‌ها و وهابی‌ها ندارد؟

خداوند انشاء الله تشییع و انسانیت را سلامت بدارد و ما را از شرّ این اشارات محافظت بفرماید.

« والسَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ »

خودآزمایی:

- ① با توجه به آیات قرآن، امامت برخی از ائمه علیهم السلام را در خردسالی تبیین کنید.
- ② منظور از سلام در رابطه با نبوت حضرت عیسی و حضرت یحیی علیهم السلام چیست؟
- ③ تلاوت قرآن پیش از نزول آن توسط امیرالمؤمنین علیه السلام را تبیین کنید.
- ④ منظور از کلمات تکوینی و تشریحی خداوند چیست؟
- ⑤ جایگاه ائمه اطهار علیهم السلام را در نظام خلقت بنویسید؟
- ⑥ حضرت عیسی علیه السلام به چه کسی توکل کرد؟ و پشت چه کسی نماز می خواند؟
- ⑦ تفاوت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم با حضرت ابراهیم علیه السلام در سیر الی الله چیست؟
- ⑧ بزرگترین نشانه خداوند که رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم در آسمانها آن را دیدند چه بود؟
- ⑨ چند روایت از فضائل امیرالمؤمنین علیه السلام که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در شب معراج دیدند را بنویسید؟
- ⑩ آیا جبرئیل توانست پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را در معراج تا آخرین نقطه همراهی کند؟ چرا.
- ⑪ پیامبران، صدیقین و شهدا بر چه اموری شهادت دادند؟
- ⑫ با ذکر حدیثی از کتب اهل سنت معصوم بودن امیرالمؤمنین علیه السلام را ثابت کنید.

... متأسفانه امروزه در شرایطی قرار داریم که فتوی به تخریب و ویرانی مراقد مطهر حضرات معصومین علیهم السلام داده می شود! ما باید این نوع فتاوی و اندیشه ها را محکوم کنیم ولی بهتر آن است که مقامات و علمای تشیع مجمع تقریب و دیگر متولیان را ملزم کنند تا کسانی که فتوی به هدم قبور می دهند را دعوت کنند و با آنان صحبت کنند و ببینند علت اصلی شبهات آنان چیست؟ اساس و مبنای تفکر آنان از کجا سر چشمه می گیرد؟ متأسفانه با تمام ادعایی که وهابیان و علمای آنان می کنند.

(صفحه ۲۳ از همین جزوه)

www.yasrebi.ir

پست الکترونیک: info@yasrebi.ir

محل برگزاری جلسات:

کاشان: حسینیه مرحوم آیت الله یثربی رحمته الله علیه

تلفن: ۴۴۴۳۳۴۳-۴۴۴۵۲۷۷-۴۴۴۹۹۳۳ نمابر: ۴۴۴۹۹۳۳

به سوی معرفت ۲۲

۶